

ایران بهانه حضور اردوغان و السیسی در ریاض

حضور رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه و عبدالفتاح السیسی همتای مصری وی در پایتخت عربستان و دیدار های جداگانه این دو به فاصله یک روز با سلمان بن عبدالعزيز پادشاه سعودی تلاشی برای آشتی دادن این دو با هدف تقابل در یک جبهه واحد مذهبی با ایران ارزیابی می شود.

حضور رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه و عبدالفتاح السیسی همتای مصری وی در پایتخت عربستان و دیدار های جداگانه این دو به فاصله یک روز با سلمان بن عبدالعزيز پادشاه سعودی تلاشی برای آشتی دادن این دو با هدف تقابل در یک جبهه واحد مذهب، با ایدان، انبار، م، شد.

به گزارش جام جم آنلاین، با وجود اینکه عربستان سعودی ملاحظاتی جدی درباره جریان اخوان المسلمین دارد و مخالفت با این جماعت نیز شاید تنها وجه مشترک سیاست خارجی مصر و عربستان باشد، اما او همزمان رئیس جمهوری ترکیه را هم به ریاض فراخوانده است؛ یعنی رئیس کشوری که حامی آشکار اخوان المسلمین بوده و هست.

از همین رو، به نظر می رسد فراخواندن همزمان دو رئیس جمهور دارای دیدگاه های متضاد درباره جماعت اخوان المسلمین هدف کنار گذاشتن اختلافات و رسیدن آنها به مصالحه ای منطقه ای برای تقابل با ایران را دنبال می کند؛ این یعنی میزبانی ریاض از آنها به منظور رسیدن به راه حلی میانه در باره اختلافات و به بیان دیگر، خروج اخوان المسلمین از اولویت های تخاصم عربستان سعودی با این جریان مذهبی - سیاسی سنی.

این مصالحه و تفاهم منطقه ای بین کشورهای سنی مذهب با هدف یکدست کردن جبهه آنها در برابر مساله ای است که سعودی ها، آن را «تهدید نفوذ ایران» می خوانند.

خبرگزاری رویترز گزارش داد که پادشاه سعودی از فرصت حضور دو رئیس جمهور ترکیه و مصر در ریاض استفاده کرده است تا در کنار سران کشورهای شورای همکاری خلیج فارس بر لزوم وحدت و کنار گذاشتن اختلافات درباره اخوان المسلمین تاکید کند. جماعت اخوان المسلمین سال گذشته میلادی باعث تنش هایی در روابط کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس با قطر شد به طوری که عربستان سعودی، امارات متحده عربی و بحرین سفرای خود را از دوحه فراخواندند. این کشورها قطر را به حمایت از اخوان المسلمین و تلاش برای برهم زدن اتحاد کشورهای عربی متهم کردند.

همچنین برکناری محمد مرسى رئیس جمهور منتخب مصر به دست نظامیان مصری، دوره ای از تنش را در روابط ترکیه حامی اخوان المسلمین مصر و دولت نظامیان به ریاست ژنرال عبدالفتاح السیسی حاکم کرد.

تلاش ریاض برای تمرکز بر ایران

اکنون، حضور روسای جمهور ترکیه و مصر و سران کشورهای شورای همکاری خلیج فارس در ریاض آنگونه که رویترز گزارش می دهد فرصتی فراهم کرده است تا عربستان سعودی از این کشورها دعوت کند اختلافات خود را درباره اسلام سیاسی کنار بگذارد و بر «تهدید ایران» متمرکز شوند.

بنا بر این گزارش، بزرگترین نگرانی ریاض، ایران است و نگرانی از نفوذ آن با سیطره شیعیان حوثی بر یمن بیشتر نیز شده است. از سوی دیگر، عربستان دلوایس تقویت احتمال توافق ایران و غرب بر سر برنامه هسته ای و در نتیجه، کاهش فشارها بر تهران است.

رویترز سخنان اخیر جان کری وزیر خارجه آمریکا خطاب به مسئولین سعودی را در راستای کاهش نگرانی های ریاض درباره توافق احتمالی با ایران می بیند؛ سخنانی که در آن، جان کری بر ادامه مخالفت ها با ایران بر سر موضوعات غیر هسته ای در صورت توافق تاکید کرد و گفت که آمریکا به دنبال «توافق فراگیر» با تهران نیست.

روایای سعودی ها برای تشکیل محور منطقه ای ضد ایرانی

بکر صدقی تحلیلگر روزنامه القدس العربی چاپ لندن در این باره می نویسد: «ما نمی دانیم که همزمانی سفر رئیس جمهور ترکیه و رئیس جمهور مصر به ریاض از هر سه طرف (عربستان-ترکیه و مصر) برنامه ریزی شده بود یا خیر؛ اما در این باره اطمینان وجود دارد که پادشاهی جدید سعودی تمایل به مصالحه بین دو رئیس جمهور دارد؛ دو رئیس جمهوری که کشورهائشان دو رکن اساسی در ساختن و یکدست کردن «محور منطقه ای سنی» به شمار می آیند و این اتحاد می تواند سدی را در برابر «خطر ایرانی» از عراق تا سوریه و لبنان و یمن تشکیل دهد و همچنین می تواند در برابر بسته شدن تنگه هرمز با توجه به رزمایش های اخیر در این منطقه به راه حلی برسد.»

به نوشته تحلیلگر القدس العربی، کشورهای عربی حوزه خلیج فارس این رزمایش های ایران را چالشی اساسی برای خود می دانند.

ترکیه و مصر، عربستان را نمی فهمند

صدقی در ادامه با اشاره به جدی بودن اختلافات بین ترکیه و مصر می نویسد: این دو رئیس جمهور جداگانه با پادشاه سعودی دیدار کردند و این بدان معناست که حل اختلافات بین این دو نیازمند زمانی بیشتر است.

وی می افزاید: این در حالی است که به نظر می رسد مواجهه با خطر مورد ادعای عربستان از جانب ایران مورد اهتمام مصر و ترکیه نیست.

مصر السیسی همچنان درگیر جنگ با گروه تروریستی داعش است؛ گروهی که ایران نیز همراستا با مصر در حال مبارزه با آن است؛ اگر چه مصر و ایران اختلافاتی نیز بر سر حماس در فلسطین دارند و مصر در صدد تشکیل نیروی مشترک عربی برای مواجهه با داعش است.

از سوی دیگر، ترکیه نه تنها حامی و پشتیبان داعش است بلکه همچنان به رویای حکومت اخوان المسلمین می اندیشد تا پلی را به سوی امپراتوری عثمانی جدید بگشاید.

در مجموع، به نظر می رسد نه ترکیه و نه مصر نگاه افراطی عربستان سعودی را به ایران ندارند یا لاقط نمی توانند از پشت عینک آل سعود به منطقه نگاه کنند و در نتیجه، ریاض راه درازی تا قانع کردن این دولت ها به نگرستن از زاویه دید خود در پیش دارد.

جام جم آنلاین جواد ارشادی